

Az IDI minőségbiztosítási terve

A terv az IDI-ben kialakított korábbi minőségbiztosítási elvekre és eljárásokra épül, követi az ESG 2015. követelményeit, elveit, támaszkodik az eddigi működési tapasztalatokra, s ezek birtokában a minőségkultúra továbbfejlesztésére, újításokra törekszik. Különösen hangsúlyt helyez a hallgató központú tanulási, tanítási folyamatra, az oktatók magas színvonalú szakmai és módszertani tevékenységére, a minőségi követelmények érvényesítésére és a hallgatói, oktatói teljesítmény folyamatos nyomon követésére.

1. A normatív keretek

Az IDI minőségbiztosítási terve a következő jogszabályok, szabályzatok, irányelvek figyelembevételével készült:

- A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény,
- a doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) Kormányrendelet,
- a Pécsi Tudományegyetem minőségbiztosítási szabályzata, minőségpolitikája és 2025. évi minőségcéljai,
- a Pécsi Tudományegyetem doktori szabályzata,
- a BTDT működési szabályzata,
- a Magyar Akkreditációs Bizottság, illetve az Országos Doktori Tanács határozatai,
- az IDI szervezeti és működési szabályzata.

A terv nem ismétli meg a különböző szabályokban a minőségbiztosítást is érintő rendelkezéseket, hanem azokra a külön eljárásrendekre, megoldásokra, követelményekre koncentrál, amelyek kifejezetten a minőség biztosításának speciális garanciáit jelentik, és a továbbfejlesztést célozzák meg.

2. A szervezeti, felelősségi viszonyok

- A belső minőségbiztosítás elsődleges szereplői az IDI programjának vezetői, illetve szakbizottságai, az IDI vezetőjének és tanácsának kontrollja mellett. A jelen tervben elfogadott keretek mellett a programok egyedi megoldásokat és szabályokat alkothatnak.
- A DIT valamennyi döntése során figyelembe veszi a minőségbiztosítási célokat és elveket, illetve évente az IDI vezetője által előkészített önértékelés (beszámoló) tárgyalása során határoz ezek érvényesüléséről, az esetleges további intézkedésekről.
- Az IDI minden vezetőjének, oktatójának, témavezetőjének kötelessége, hogy a jogszabályokban, szabályzatokban rögzített minőségi és a minőséget garantáló eljárási követelményeket következetesen teljesítse és a hallgatóktól elvárja a képzés és fokozatszerzés minden fázisában.
- Az IDI oktatói és hallgatói az adott program és az IDI vezetőjének jelzik, ha olyan jelenséget tapasztalnak, amelyek ellentétesek a minőségbiztosítási célokkal. Az információk, visszajelzések alapján az IDI vezetője haladéktalanul intézkedik.

3. Minőségbiztosítási célok, elvek

Az IDI célja, hogy mind a szakmai, mind a hallgatói körökben szakmai tekintélyét, megbízhatóságát, transzparenciáját folyamatosan biztosítsa. Az IDI oktatói és végzett doktoranduszai szakmájuk, témájuk itthon és külföldön ismert, elismert képviselői legyenek, s ehhez megkapják az IDI szervezeti, infrastrukturális, valamint oktatói közösségének személyes támogatását.

Ennek érdekében a képzési programok kialakításában, a hallgatók szelekciójában, a képzésben, és a kutatómunka megszervezésében, értékelésében a tudományterületi sajátosságok szerinti nemzetközi standardok érvényesítésére törekszik.

4. Minőségbiztosítási feladatok a doktori képzésben

Témahirdetés: A programok szakbizottságai olyan témák meghirdetésére törekszenek, amelyek figyelembe veszik a tudományterület aktuális irányzatait, keresik a hiányterületeket, alkalmazkodnak a hallgatói érdeklődéshez, és egyben az IDI-n belül megfelelő szakmai háttérrel rendelkeznek. Csak olyan téma hirdethető meg, amelynek szakmai garanciái rendelkezésre állnak. A témahirdetés összekapcsolódik a témaorientációval. A témák meghirdetése dinamikus, minden felvételi eljárás előtt felülvizsgálható.

Témavezető kiválasztása és szerepe:

- A témavezető kulcsfontosságú szereplője a doktori képzésnek, ezért törekedni kell arra, hogy a témavezetők a meghirdetett téma legkiválóbb szakemberei közé tartozzanak, több évre prognosztizálható legyen az akkreditációs feltételeknek való megfelelés, és kellően motiváltak is legyenek a hallgatók sikerességében, elegendő kapacitással rendelkezzenek a közös kutatáshoz, együttműködéshez, és emberileg is alkalmasak legyenek a hallgatók folyamatos segítésére. Egy témavezetőhöz ezért lehetőleg ötnél több hallgató ne tartozzon.
- Lehetőség van külső témavezető megbízására is, amennyiben a téma és az ahhoz szükséges szakértelem csak így biztosítható. Esetenként két témavezető kijelölése is indokolt lehet, mint ahogy külföldi kolléga felkérése is.
- A témavezetők és témájuk kiválasztása, munkájuk ellenőrzése a szakbizottság hatásköre, a DIT rendszeres tájékoztatása mellett. Szükség esetén a témavezető személyében, illetve a hallgató témájában változás következhet be, de mindig a minőségi követelmények szigorúbb érvényesítése érdekében, a szakbizottság döntése alapján.

Felvétel a doktori képzésre:

- A szakbizottságok állítják fel a felvételi bizottságot, figyelembe véve az abban az évben jelentkezők témamegjelölését is. A felvételi döntést előre meghatározott szempontrendszer szerint hozzák meg (alapnak tekintve a jogszabályokban előírt feltételek teljesülését), szükség szerint meghallgatva a témavezetőt is.
- A DIT a keretszámok ismeretében előzetesen felosztja az egyes programokra felvehető számát, de lehetséges a felvételi vizsgák tapasztalatai alapján egy további, utólagos egyeztetés is, arra törekedve, hogy valóban a legalkalmasabb és motivált hallgatók kerüljenek felvételre, különösen, akik már publikációs, kutatási eredményeket is fel tudnak mutatni a témájukban.

A képzési minőségbiztosítási feladatok: Az oktatás a jóváhagyott képzési terv szerint zajlik, a programvezető ellenőrzése mellett.

- A kurzusok oktatói elsősorban akkreditáció során értékelt és a PTE állományába tartozó, tudományos minősítéssel rendelkező tanárok közül kerülnek ki, akik folyamatos, magas színvonalú tudományos teljesítményük, kutatási, publikációs és oktató tevékenységük alapján is kiválóak.
- Oktatók alkalmi felkérése a program állandó oktatóinak javaslatára a programvezető feladata, aki ellenőrzi, hogy a felkért oktatók megfelelnek-e az adott téma szerinti szakmai elvárásoknak. Törekedni kell minél több nemzetközi és hazai szaktekintély bevonására.
- A DIT az éves önértékelésben foglalkozik az oktatói kar teljesítményével, elvárva, hogy a hallgatók a tudományterület aktuális eredményeiről is ismereteket kapjanak.

- Az IDI képzési terve tartalmaz közös képzési sávot, amelynek keretében évente kapnak a hallgatók az IDI három tudományterületéhez kötődő ismereteket. A kurzus évi tematikáját a programvezetők közösen állítják össze, arra törekedve, hogy hozzájáruljanak a hallgatók interdiszciplináris nyitottságához, speciális érdeklődésük elméleti és módszertani segítéséhez. A közös képzési sávban alkalmat kell teremteni az érintett oktatók közötti kommunikációra, előzetese egyeztetésre.
- A programvezető rendszeresen kikéri a hallgatók véleményét a kurzusokkal és az oktatókkal kapcsolatban, lehetőséget nyújt anonim értékelésre is. Elvárás a tematikák folyamatos frissítése, a kurzusok módszertanának fejlesztése, interaktivitás biztosítása. Az oktatók kötelessége az elvárások világos, előzetes meghatározása, az általa elvárt hallgatói teljesítmény legyen összhangban a kapott szakmai segítséggel és lehetőleg segítse elő a hallgatók egyéni kutatási témájában való előrehaladást is.
- Az IDI külön figyelmet fordít arra, hogy a hallgatók hozzájussanak a kutatásaikhoz és tanulmányaikhoz szükséges szakirodalmi forrásokhoz, adatokhoz, dokumentumokhoz. Ehhez az Egyetem Könyvtára és Szakkönyvtára mellett az oktatók egyedi segítséget is nyújtanak. Az IDI lehetőségeinek függvényében gyarapítja a programokhoz kapcsolódó egyetemi oktatási, informatikai infrastruktúra fejlesztését, bővítését.

A hallgatók kutatómunkájának, publikációs tevékenységének segítése és nyomon követése:

A doktori képzés evidens célja a sikeres doktori védés, kiváló színvonalú disszertációk elkészítése. Ezt a célt a kezdetektől szem előtt kell tartani.

- Már a képzési szakaszban rendelkeznie kell minden hallgatónak kutatási és publikációs tervvel, amelynek teljesítését a témavezető folyamatosan ellenőrzi, és beszámol a programvezetőnek.
- A komplex vizsga előtt a hallgató prezentációban mutatja be kutatási eredményeit és a disszertáció tervezett szerkezetét, elméleti, módszertani alapjait. A prezentáción a hallgatók és a program oktatói is részt vesznek, véleményükkel segítik az egyéni kutatómunkát. Mind a képzési, mind a disszertációs szakaszban az IDI iskolai és program szinten is rendszeresen teremt olyan alkalmakat, konferenciákat, workshopokat, vitafórumokat, amelyek lehetőséget nyújtanak a hallgatóknak szakmai megnyilvánulásra, prezentációra, vitákban való részvételre.
- Az IDI minden oktatója megosztja azokat az információkat, amelyek segítségével a hallgatók bekapcsolódhatnak a tudományos közéletbe, s ebben motiválják, és támogatják a hallgatókat, a személyes kommunikáció mellett az elektronikus körlevél és az IDI honlapja. Az IDI, illetve az érintett tanszékek, kutatócsoportok kutatási programjaikat úgy tervezik és bonyolítják, hogy a hallgatóknak lehetősége legyen a részvételre, saját kutatási eredmények elérésére. Az IDI ösztönzi és segíti a hallgatókat saját kutatási pályázatok benyújtására, hazai és külföldi ösztöndíjak elnyerésére. A disszertációs szakasz kreditjei is arra szolgálnak, hogy a dolgozat elkészítése mellett a doktorandusz egyre aktívabban vegyen részt a tudományos közéletben.
- Kiemelt prioritás, hogy a doktorandusz elegendő és kiváló minőségű publikációval vágjon bele a disszertáció megvédésébe. Cél továbbá az is, hogy legyenek a témavezetőnek, oktatóknak és hallgatóknak közös publikációi. A publikálásra leadandó kéziratot az IDI programjai lehetőleg előzetesen megvitatják, és a témavezető minden esetben véleményezi. A témavezető és a programvezető felelőssége, hogy a hallgató a dolgozata leadását megelőzően reálisan valószínűsítse az IDI szabályzatában előírt publikációs követelmények teljesítését. A témavezető segítséget nyújt a kéziratok megjelentetésére alkalmas folyóirat, publikációs fórum kiválasztásában, a választást segíti a programonként összeállított preferált folyóiratok listája, az MTA illetékes osztályainak és bizottságainak listáit alapul véve. Elsődleges cél, hogy a hallgatók a tudományterületük rangos hazai és nemzetközi fórumain szerepeljenek, ehhez az IDI oktatói segítséget kell, hogy nyújtsanak, s amennyiben lehetőség van rá, az IDI pénzügyi és egyéb támogatást is ad a legkiválóbb kéziratok megjelentetéséhez. A hallgatók kötelesek publikációikat az MTMT-ben regisztrálni.

- A védés alapos előkészítése, transzparens lebonyolítása a minőségbiztosítás egyik kulcsmozzanata. A programok szervezik meg a dolgozat munkahelyi vitáját, az előbírálók kijelölését, arra törekedve, hogy a véleményt a téma elismert szakértői készítsék el. A munkahelyi vita transzparens megszervezése jelentős mértékben hozzájárulhat a dolgozat végső változatának jó minőségéhez. A témavezető gondoskodik arról, hogy a doktorjelölt a vita és a bírálatok segítségével véglegesítse a dolgozatot. A témavezető hozzájárulása szükséges a kézirat leadásához, a védési eljárás megkezdéséhez.
- A bírálók kiválasztása a szakbizottság és a témavezető közötti egyeztetéssel indul, s a programvezető terjeszti elő a BTDT számára. A bírálatokra adott írásbeli választ a jelölt a témavezetővel egyezteti, mint ahogy a védés során tartandó prezentációt is.
- Az IDI gondoskodik arról, hogy a védés megfelelő nyilvánosságot kapjon, a kötelező meghirdetések mellett a hallgatók, az IDI és a kar tanárainak, valamint a téma szaktekintélyeinek részvételét elvárva, megcélozva. A védések idegen nyelven is lebonyolíthatóak, amennyiben külföldi kollégák bekapcsolása indokolt és lehetséges.
- A védések a vonatkozó szabályzatok figyelembevétele mellett online vagy hibrid formában való megszervezése elősegíti a nagyobb szakmai nyilvánosságot, ezért alkalmazásukat az IDI támogatja.

2025. szeptember 10.